

Eg trúgv á ein rættvísan frið...

— Kristindómurin lærir okkum, at tað at hava álit er at vága. Tá t.d. løgtingssamtýktirnar um hervald av landinum eru settar í verk, tá vága vit at hava álit á menniskjum og á Gudi heldur enn á atomvápnum, segði Marjun Bæk, cand. teol. í røðu síni á friðarfundinum í Norðurlanda húsinum annan hvítusunnudag

Marjun Bæk legði fyri við tí daprara partinum av kristindóminum, at menn, kvinnur og børn gjøgnum tíðirnar eru pind og plagað til deyðis í kristindómsins navni. Hon nevndi eisini prestarnar, sum vælsignaðu bumburnar, áðrenn tær vórðu sendar til Vietnam. Við hesum í huga skilti hon tey fólk, sum einki vilja hava við kristindómin at gera.

Men tað finst ein bólkur, ið nevnr seg »Plóvjørn 8«. Navnið er lænt frá Jesaja profeti, tá hann sigur, at svørð skulu smíðast um til plóvjørn. Hesi átta fólk hava stóran part av vaksna livi sínum sitið í fongsl, m.a. tí tey brutu inn í eitt atomvápnavirki og við vanligum hamara oyðiløgdu eitt misilsprengilíkam, og tí tey dálkaðu nakrar konstruktionsætlanir við sínum egna blóði.

Og so er tað tann gamli munkurin Ernesto Cardinal í Nicaragua, sum fór aktivt inn í sandinistisku uppreisnarrørslna móti Somozadiktaturinum.

Um allan heim eru óteljandi kristin, sum vága livið fyri at seta seg upp móti teimum, sum við vápnamegi verja eina órættvísa stöðu. Og so eru góðar grundir til at hava nakað við kristindómin at gera. Men kristindómurin er tað, vit menniskju gera hann til. Tað má vera skylda okkara eftir bestu sannføring at fáa fatur á tí rætta endanum, stöðugt at leita aftur eftir inspiratión frá tí manninum, sum kristindómurin ber navn eftir, segði Marjun Bæk.

Láturliggjörd sum nú

Hon greiddi frá, hvørja mynd hon hevur av honum: Ein heilt vanligur

maður við einum litlum fylgi av meira og minni trúfostum kvinnum og monnum. Ymisk sum fólk flest: brennandi tjóðskaparfólk saman við landasvikjarum, lögtrúgvir og rættshugsandi farisearar lið um lið við skokjum, bráðsint fólk og spaklynt fólk o.s.fr.

— Vit mugu hugsa okkum, at tey hava verið líkaso láturliggjörd, sum friðargongur í dag verða láturliggjördar av høgrevend borgarligu pressuni. Men tað, sum bant hesi fólk saman, og tað sum bindur okkum at teimum, er ein felags vísið ella ein felags dreymur um eitt friðarríki, segði Marjun Bæk.

Tað er synd

— Í orðinum friður liggja nú sum tá allar okkara størstu og bestu vónir: kærleiki, rættvísi, gleði, sannleiki og liv — alt tað, sum biblían kallar Gud.

Líka so litið sum vit duga at imynda okkum, hvussu Gud sær út, duga vit at vita, hvussu friðurin sær út. Men vit duga øll at kenna mun á t.d. órættvísi og rættvísi.

Tað er órættvist — ella synd, sum biblían eisini kallar tað — at størsti parturin av mannaættini svoltar, meðan hin parturin telur kaloriur, missilar ella pengar. Tað er synd, at menniskju verða pind og dripin, tí tey hava »skeivan« lit, »skeivt« kynd ella »skeiva« trúgv. Tað er eisini synd, at vit í Vesturheiminum hava til túskað okkum rættindi fram um onnur, og at vit av øllum alvi royna at verja hesi rættindi, um ikki við vápnamegi so við drepanði búskaparligum skipanum. Vit velja hvønn dag gera illogur í deyðan, tá vit heldur skuldu gjørt

illogur í livið — ella friðin, segði Marjun Bæk.

Nakað av tí síðsta Jesus segði við fólk síni, áðrenn hann doyði var: »Min frið gevi eg tykkum, eg gevi tykkum ikki eins og heimurin gevur«. (Johs. 14,27).

Figgindamyndin

— Heimurin kallar tað frið at peika hvør eftir øðrum við vápnnum. Terrorbalansa kalla tey tað ella ræðslubalansa, sum tað jú er. Vit duga betur at siggja okkara medmenniskju sum møguligar figgindar enn sum næsta okkara.

— Og kanska var tað tí, Jesus eisini segði »Elskið figgindar tykkara«. Orðið verður oftast vent móti teimum kristnu, sum ikki vilja finna seg í onkrum. Vit hava allarhelst eisini ilt við at siggja næsta okkara í einum vápnframløðara. Men vit elska hann í hvussu er ikki við at geva honum enn fleiri milliárdir at gera enn fleiri vápn við. Tað vildi verið sum at givið einum barni, sum spælir við eld, ein dunk av bensini.

Trúgv er álit

— Óivað hava vit øll eisini lært, at trúgv er álit. Álit á Gud ella á frið, sannleika, rættvísi o.s.fr. Hvussu vit enn venda orðunum, kunnu vit ikki snara teimum so, at tað skuldi verið álit á atomvápnum.

Tað verður sagt, at vit ikki kunnu hava álit á okkara møguliga figginda. Men kristindómurin lærir okkum, at tað at hava álit er at taka eina risiko, at vága nakað. Tá t.d. løgtingssamtýktirnar um hervald av landinum eru settar í verk, tá vága vit at hava álit á menniskjum og Gudi heldur enn á atomvápnum.

Gunnar Hoydal og Jóannes Dalsgaard teljast millum teirra, ið virka fyrri friði í Føroyum

Kanska koma vit ikki snikkaleys burtur úr tí, men so eru vit í minsta lagi ein partur av tiemum undanfarnu og komandi ættarlögunum, sum velja liv heldur enn deyða. Tá er tað kanska nakað um tað at vit eru ein kristin tjóð. Marjun Bæk endaði røðu sína við eina nútíðar trúarjättan, skrivað av eini týskari kvinnu, sum er aktiv í friðarrørslni:

Eg trúgv á ein gud sum ikki er liðugur at skapa verðina — sum ikki ræður yvir ævigum óvirkandi lögum sum ikki hevur bytt okkum sundur á fátøk og rík i sakkøn og ikki-sakkøn i kúgarar og kúgað

Eg trúgv á ein gud sum vil at alt livandi

mót mælin

sum vil at alt verður broytt við okkara arbeiði og okkara politikki

Eg trúgv á Jesus Kristus hann hevði rætt tá hann einsamallur og i maktarloysi

— líka sum vit — royndi at broyta alt og misti liv sitt